

DE KWESTIE

Staan we voldoende stil bij onze vrijheid?

Nederland herdenkt dinsdag zijn doden en viert woensdag de vrijheid. Maar hoe is het gesteld met die vrijheid, in deze tijd van polarisatie in Nederland en spanningen op het wereldtoneel? In hoeverre bestaat in de samenleving het besef van vrijheid, de waarde ervan en hoe springen we er eigenlijk mee om? We leggen het vraagstuk voor aan strategisch analist Patrick Bolder, die het beschouwt vanuit militair-strategisch perspectief. En aan Keyvan Shahbazi, die ooit het regime van Iran ontvluchtte en in Nederland zijn vrijheid vond.

Patrick Bolder

Keyvan Shahbazi

Het besef wat vrijheid mag kosten is weg

Anno 2021 en 76 jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog vinden we in Nederland vrijheid gewoon en staan op onze achterste benen als tijdelijke maatregelen onze vrijheid iets beperken. Deze beperkingen vallen echter in het niet bij hoe het zo'n tachtig jaar geleden in Nederland en een groot deel van Europa eraan toeging. Na de oorlog zijn we onder de NAVO-paraplu veilig en onder steeds diepere EU-samenwerking kenden we grote economische groei. Met Rusland als bedreiging van onze democratie en vrijheid in de Koude Oorlog, hadden de Verenigde Staten en de NAVO gelijke veiligheidsbelangen. Daarom zijn we ruim 75 jaar gewend aan vrijheid en is het idee over wat dat mag kosten volledig uit ons Nederlandse denken en woordgebruik verdwenen. Nu er weer een Great Power-competitie terug is op de geopolitieke agenda - onder andere zichtbaar in Russische verstoringen en moordacties, Chinese powerplay en interne onderdrukking, dreiging van een Iraans atoomprogramma, Noord-Koreaanse raketten en jihadistische strijdgroepen en dat ook nog eens in een globaliseerde wereld - moet onze vrijheid geen abstract begrip meer zijn.

Uniek
In veel andere landen bestaat een vrijheid zoals wij die kennen helemaal niet. Wij mogen ongestraft

zeggen wat we willen, we mogen geloofsbelijdenis afleggen bij welke god of goden dan ook, seksuele geaardheid en voorkeur zou geen reden voor discriminatie meer moeten zijn, we mogen kiezen uit een hele waaier van politici en we kunnen reizen naar waar we maar willen. Dat is uniek en wordt veel te weinig beseft.

Met name Rusland en China proberen de machti-ge EU uit elkaar te spelen om zelf daar economisch van te profiteren. Ten koste van onze welvaart en onze vrijheid. Daarnaast is

de uitbreiding van de Chinese invloedssfeer, duidelijk zichtbaar in Hong Kong en rondom Taiwan, een reden voor de VS om daar meer aandacht aan te besteden. Aandacht die ten koste gaat van Europese verdediging. Daar mogen we na jaren van zelfgenoegzaamheid wel weer zelf iets aan doen. Terecht heeft de Obama-regering in 2014 al opgeroepen tot meer Europese NAVO-inspanningen en hebben alle Europese staatshoofden ingestemd met verhoging van hun defensiebudget naar de beroemde 2% in 2024. In Nederland is daar zeven jaar na dato nog weinig van terecht gekomen, we zitten

nog niet eens op het Europees gemiddelde, terwijl we wel tot de rijkste Europese landen (en wereldwijd) mogen worden gerekend.

Risee van de NAVO
Zoals de commandanten van de Marine, Landmacht, Luchtmacht en Marechaussee onlangs al openlijk zeiden: we zijn zo'n beetje de risee van de NAVO geworden. Ook de minister van Defensie heeft al opgeroepen voor meer budget om de dreigingen die op Nederland, Europa en het bondgenootschap afkomen te kunnen beantwoorden. Bij gebrek aan een vocabulaire over vrijheid en vechten voor vrijheid, blijft

de politiek angstig stil. In de verkiezingsprogramma's lijkt Defensie meer een belangrijk beleidsterrein. En ook in de toech al moeizaam lopende formatie lijkt geen enkele politieke partij oog te hebben wat er buiten Nederland gebeurt en wat ervoor nodig is om onze welvaart te onderhouden. Dat is een veilig Nederland in een veilige wereld. Waarin vrijheid niet abstract is, maar waar offers voor moeten worden gebracht.

Patrick Bolder is strategisch analist van het Den Haag Centrum voor Strategische Studies (HCSS)

Ik voel dat dat kwaad hier kop kan opsteken

Vrijheid, vrijheid, vrijheid. Ik deed mijn ogen dicht, vulde mijn longen ermee vol en raakte in extase. Wat een gelukkig volk die Nederlanders, dacht ik bij mezelf. Ik was net aangekomen en een vriendelijke marechaussee bracht me naar Hoofddorp om daar op de reactie van het ministerie van Justitie op mijn asielverzoek te wachten. Hier kan ik mezelf zijn, hier ben ik een vrij mens. Als op straat een auto naast me stopt, willen de inzittenden de weg vragen, ze trekken me niet naar binnen. Als 's avonds de bel gaat, is het bezoek, of ze moeten bij de burenen zijn, ze komen niet om mij op te halen. Ik hoef mijn boeken niet meer in de tuin onder de grond te stoppen.

Dezelfde rechten
Even later mocht ik blijven en ze gaven me precies dezelfde rechten als zij zelf hadden, met precies hetzelfde paspoort. Ik was gelijk aan hen die al generaties hier woonden en dit land hadden opgebouwd. Waarom? Welke schuld hadden ze openstaan bij mij, de vreemdeling, om dit te doen? Onbegrijpelijk.

Later pas, toen van de martelingen in de Iraanse gevangenis alleen maar wat littekens op mijn ziel over waren, begreep ik welke prijs was betaald voor die vrijheid. In Amsterdam ging ik naar de Hollandse Schouwburg en zag ik de naamplaten op de schaduwkade. Ik zag

Stolpersteine bij de ingang van zo veel huizen, verspreid over heel Europa: stille getuigen dat het kwaad daar was langs geweest. Afgelopen najaar nam ik de camera's van de onafhankelijke televisiezender *Iran International* mee naar de erebegraafplaats in de duinen van Overveen. Kijk, zei ik, de vrijheid heeft een prijs en die prijs ligt deels hier. Een ander deel ligt in de duizenden graven van de achttienjarige jongens die uit de andere kant van de wereld kwamen om het ultieme kwaad

me vrijheid betekent. Ik hoor een politicus zeggen dat de moderne architectuur de grootste misdaad is die ooit tegen de 'Europese mens' is begaan. Ik zie dat de joodse kinderen zesenzeventig jaar na de Shoah in Amsterdam achter een metershoge stalen hek op de schoolbanken zitten. Ik zie dat de mezuzot niet buiten maar onzichtbaar binnenshuis hangen. Ik zie dat de herdenkingskransen bewaakt moeten worden zodat er niet mee wordt gevoetbald. Ik zie dat het uit Europa verdreven

me vrijheid betekent. Ik hoor een politicus zeggen dat de moderne architectuur de grootste misdaad is die ooit tegen de 'Europese mens' is begaan. Ik zie dat de joodse kinderen zesenzeventig jaar na de Shoah in Amsterdam achter een metershoge stalen hek op de schoolbanken zitten. Ik zie dat de mezuzot niet buiten maar onzichtbaar binnenshuis hangen. Ik zie dat de herdenkingskransen bewaakt moeten worden zodat er niet mee wordt gevoetbald. Ik zie dat het uit Europa verdreven

Keyvan Shahbazi is cultureel psycholoog. Zijn boek *De Amerikan van Karadi*, over de onvrijheid onder een totalitair bewind, verschijnt in september bij de uitgeverij Atlascontact.

© DE TELEGRAAF ILLUSTRATIE MARIUS STEENBERGEN

DIT ZEGGEN ANDEREN

RECHTSFILOSOOF ANDREAS KINNEGING IN DE TELEGRAAF:
„Zo is er de toenemende druk op de klassieke vrijheden, zoals de vrijheid van meningsuiting en die van vereniging en vergadering, waartoe ook de vrijheid van onderwijs behoort. Al die vrijheden worden langzaam maar zeker uitgehold: dit mag je niet zeggen, dát mag je niet zeggen want anders ben je een racist of een seksist.”

UIT VRIJHEIDSMANIFEST 'LAAT LALE VRIJ':
„We staan niet toe dat enkelingen in onze samenleving het gemeenschapsgevoel aantasten door hun intolerantie. De hardheid van de harten van mensen zullen we bestrijden door onze armen om Lale (Gül, red.) heen te slaan.”

PUBLICISTE AYLIN BILIC, IN DE TELEGRAAF:
„Dat in ons land op tientallen scholen kinderen wordt ge-

leerd dat ongelovigen dood moeten, laat zien dat we voor onze vrijheid moeten blijven vechten. Dat cabaretiërs ons niet langer de spiegel durven voorhouden en met meel in de mond hun grappen maken, eveneens. Satire over de islam? Te gevaarlijk. En we censureren ook onszelf, bang voor een politiek-correcte schandpaal. Je zult maar betrappt worden op een opmerking waar een transseksueel, bi-cultureel, 'beperkte' (gehandi-

capte) of zelfs vrouw een vorm van machtsdenken in ontdekt. Dat kan je je carrière kosten. We zijn kortom onze vrijheden aan het verkwanselen.”

POLITICOLOOG SONNY SPEK IN DE TELEGRAAF:
„Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat er op onze basisvrijheden, zoals de vrijheid van expressie en de scheiding tussen religie en staat, geen concessies worden gedaan. Nooit.”

WAT VINDT U? REAGEER OP WWW.WUZ.NL

door Paul Jansen

IN HET VIZIER
DE WEEK VAN DE HOOFDREDACTEUR

kop tag with 24 point dummy text.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint

kreet tag with 18 point dummy text.

occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud